

Обґрунтування
до проекту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до постанови
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг, від 01 вересня 2021 року № 1460»

Відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2021 рік, затвердженого поста НКРЕКП від 18 листопада 2020 року № 2134, на підставі постанови НКРЕКП від 09 червня 2021 року № 936 «Про проведення планових перевірок суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, у III кварталі 2021 року» та від 23 липня 2021 року № 1166 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», на підставі посвідчення про проведення перевірки від 05 липня 2021 року № 383 НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця (далі – Ліцензійні умови зі здійснення функцій гарантованого покупця), затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1466, за результатами якої складено Акт планової виїзної перевірки від 05 серпня 2021 року № 392 та прийнято постанову НКРЕКП від 01 вересня 2021 року № 1460 (далі – Постанова № 1460).

Відповідно до пункту 2 Постанови № 1460 ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (з урахуванням змін, внесених постановою від 20 грудня 2022 року № 1755), зобов'язано у строк до 01 квітня 2023 року розрахуватися з суб'єктами господарювання, яким встановлено «зелений» тариф, та з ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ», про що у строк до 20 квітня 2023 року письмово повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

Листом від 07.03.2023 № 41/623 ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» повідомило, що станом на 06.03.2023 заборгованість ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» перед ВАД складає 20,1 млрд. грн., у тому числі за 2021 рік – 0,6 млрд. грн (рівень розрахунку – 99%), за 2022 рік – 17,8 млрд. грн (рівень розрахунку – 53%) та за січень – лютий 2023 року – 1,7 млрд. грн (рівень розрахунку – 67%). Заборгованість перед ДП «НАЕК «Енергоатом» за електричну енергію, куплену на виконання Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483, складає 0,14 млрд. грн (за вересень 2021 року, рівень розрахунку за 2021 рік – 97%).

Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) та Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (далі – Порядок № 641), джерелом коштів для здійснення розрахунків з ВАД є надходження, отримані Підприємством від продажу електричної енергії виробників за «зеленим» тарифом на організованих сегментах ринку та платежі НЕК «Укренерго» за послугу із

забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (далі – Послуга).

Також, відповідно до пункту 9¹ розподілу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону та Порядку № 641 різниця між доходами та витратами, що виникла під час виконання гарантованим покупцем покладених спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів, включається до розрахунку вартості Послуги, яка оплачується НЕК «Укренерго».

Заборгованість НЕК «Укренерго» за Послугу, станом на 06.03.2023, складає 14,1 млрд. грн, у тому числі за 2021 рік - 3,3 млрд. грн (рівень розрахунку – 91%), за 2022 рік – 9,5 млрд. грн (рівень розрахунку – 19%) та за січень-лютий 2023 року – 1,3 млрд. грн (рівень розрахунку – 24%).

Крім того, ВАД мають заборгованість перед Підприємством за частку відшкодування вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця (далі – частка небалансів), яка станом на 06.03.2023 складає 5,5 млрд. грн. Виникнення цієї заборгованості зумовлено можливістю ВАД на період дії в Україні воєнного стану не втратити членство в балансуєчій групі гарантованого покупця у разі нездійснення оплати частки небалансів та рішенням Верховного Суду України від 08.09.2022 щодо формули розрахунку цієї частки.

Також, через відсутність реєстрації контрагентами податкового кредиту на користь Підприємства та оплати з боку ВАД частки відшкодування вартості врегулювання небалансів, гарантований покупець не отримує податкового кредиту. Так, через відсутність можливості у ВАД, які перебувають у зоні бойових дій або на тимчасово окупованих територіях, виконувати свої податкові обов'язки з реєстрації податкових накладних в ЄРПН та у зв'язку із масовим блокуванням податкових накладних з боку контролюючого органу ДПС, станом на 06.03.2023, сума неотриманого податкового кредиту Підприємством становить 0,3 млрд. грн, в т. ч. 0,19 млрд. грн через не реєстрацію податкового кредиту та 0,11 млрд. грн сума заблокованого податкового кредиту. Як наслідок, у Підприємства відбувається формування податкових зобов'язань з податку на додану вартість на суму незареєстрованого податкового кредиту, які необхідно сплачувати до бюджету в законодавчо визначені строки. Загальний обсяг сплати ПДВ Підприємством до бюджету, натепер, складає близько 1,6 млрд. грн.

Таким чином, Підприємство матиме можливість розрахуватися з ВАД та ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ» у разі погашення заборгованості НЕК «Укренерго» за Послугу та виробниками за «зеленим» тарифом за частку відшкодування небалансу, а також у разі відшкодування з бюджету суми сплаченого гарантованим покупцем податку на додану вартість.

ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» звернулося до НКРЕКП з проханням **продовжити термін** виконання вищезазначеного зобов'язання **до 01.01.2024** за умови погашення заборгованості НЕК «УКРЕНЕРГО» за Послугу, виробниками за «зеленим» тарифом за частку відшкодування небалансу та відшкодування з державного бюджету суми сплаченого гарантованим покупцем податку на додану вартість.

Відповідно до пункту 10.9 Порядку ліцензіат має право письмово звернутись до НКРЕКП із заявою про продовження строку усунення порушень не пізніше ніж за 10 робочих днів до дати закінчення встановленого рішенням НКРЕКП строку із зазначенням у зверненні поважних причин. НКРЕКП може прийняти рішення про продовження строку усунення порушень, якщо визнає такі причини поважними.

Ураховуючи лист ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» від 07.03.2023 № 41/623 та відповідно до пункту 10.9 Порядку, **Департамент ліцензійного контролю пропонує:**

У пункті 2 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01 вересня 2021 року № 1460 «Про застереження ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» щодо недопущення надалі недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця та здійснення заходів державного регулювання» (з урахуванням змін, внесених постановою від 20 грудня 2022 року № 1755) цифри та слово «01 квітня» замінити цифрами та словом «01 липня», а цифри та слово «20 квітня» замінити цифрами та словом «20 липня».

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Я. Зеленюк

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до постанови
Національної комісії, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг,
від 01 вересня 2021 року № 1460

Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 червня 2018 року № 428, ураховуючи лист ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» від 07 березня 2023 року № 41/623, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

У пункті 2 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01 вересня 2021 року № 1460 «Про застереження ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» щодо недопущення надалі недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця та здійснення заходів державного регулювання» цифри та слово «01 квітня» замінити цифрами та словом «01 липня», а цифри та слово «20 квітня» замінити цифрами та словом «20 липня».

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський